

JOURNAALTJE

STICHTING ONTWIKKELINGSSAMENWERKING N.O.–BRAZILIË

Secretariaat: Voordeltonk 74 – 5721HM Asten.
Telefoon: 0493-693545
Redactie: Greveslag 52, 6662 VC Elst (Gld).

Penningmeester: Bachstraat 20 – 6661CS Elst.
Rabobank Elst. Rek.nr. NL17RABO 0116 8924 12
Website: www.sonob.nl

Inhoud

- Van de voorzitter pag. 1
- Nieuws uit Alagoas pag. 1
- Het keukenproject pag. 2
- Droogte in het Noord-oosten pag. 2
- Caminho Verde pag. 3
- Droogte in Serra das Viuavas pag. 3
- Actienieuws pag. 4
- En de kinderen pag. 4
- Van de redactie pag. 4

Woord van de voorzitter

DANK AAN ALLE GULLE GEVERS,

Het keukenproject, dat al een tijdje op de rol stond (zie verderop in dit Journaaltje) en waarvoor SONOB een prachtig bedrag van "EEN AARDE" uit Asten mocht ontvangen, is nu van start gegaan. Een bedrag van €3000 is overgemaakt naar Palmeira dos Indios. De keuken was al heel lang aan renovatie toe. Eigenlijk mocht men er niet meer in produceren. Nu kunnen de vrouwen die gezamenlijk dôce's maken (voor de verkoop) hun producten weer aan de man brengen.

Maar dank ook aan al die andere gulle gevers uit Tilburg, Geleen, Rotterdam, Someren, Weert etc. die ons afgelopen tijd verblijd hebben met hun gulle gaven voor projecten dan wel vrij te besteden gelden. Als het maar ten goede komt aan Novo Horizonte en haar goede doelen.

Lourdes en haar club "Novo Horizonte" aan hard aan het werk om gezamenlijk, met name zeer locale zaken, aan te pakken en ervoor te zorgen dat men ook productief kan worden. Op welke schaal dan ook. Van al die ogenschijnlijk simpele zaken leert men. Organiseren, aanpakken, niet afwachten. Het heft in eigen handen nemen. De "buurthuizen" die gebouwd zijn dienen als opstap om gezamenlijk iets te presteren.

Lourdes geeft er haar cursussen, hoe om te gaan met hygiëne. Ook de jeugd vindt elkaar op deze plaatsen. Soms is er zelfs een computer aansluiting en kan men lesgeven in informatica.

Ook dank aan alle gulle gevers die een bedrag voor noodhulp over gemaakt hebben. Zowel voor overstromingen als droogte, hoe vreemd dit laatste ook klinkt. Waar vind je een land waar het zo hard kan regenen en waar het zo lang daarna droog kan zijn. Bij droogte, zonder regenseizoen, moet je water naar de dorpen en huizen met trucks aanvoeren!

Maar het heeft geregend nu gelukkig weer in Alagoas. Na al die droogte van minimaal een jaar komt er weer wat water naar beneden dat opgevangen kan worden in de door SONOB gebouwde tanks. Nu maar hopen dat het dit jaar doorzet. Dan kan er weer gezaaid worden. Hoop doet leven, maar Aqua è Vida, water is leven.

Namens de Brazilianen uit Alagoas, DANK.

Nieuws uit Alagoas

In ons Journaaltje proberen we u altijd op de hoogte te brengen van de laatste ontwikkelingen in Brazilië en in het bijzonder in Alagoas. Soms gaat dat over de realisatie van projecten, soms over meer algemene zaken, zoals het weer of de economie. Ook in dit Journaaltje brengen wij u het laatste nieuws, deze keer alleen niet opgeschreven door mij, maar door de leden van de communicatiegroep van de Stichting Novo Horizonte, waarmee we altijd actief samenwerken. Natuurlijk speelt de extreme droogte, die naar het schijnt nu op een aantal plaatsen tot een einde is gekomen, in het bestaan van de mensen een belangrijke rol. Gelukkig zijn er echter ook positieve dingen te melden, zoals de start van alweer een nieuw project voor de jeugd. Die zal immers vooral zichzelf aan een betere toekomst moeten helpen.

Dankzij u vinden ze ons voorlopig nog aan hun zijde.

Jos Livius

Het Keukenproject

Een paar maanden geleden vroeg de voorzitter van Novo Horizonte, irmã Lourdes Santana, aan ons medewerking voor het Keukenproject. Dit project beoogt de productie van voedsel volgens de gezondheidsnormen van de Braziliaanse overheid. Het project levert voor een groepje mensen werk op en dus ook inkomen. Sonob was daarom heel blij, dat Werkgroep Een Aarde uit Asten dit project omarmde en € 3000,00 beschikbaar stelde om een begin te kunnen maken met genoemd project. Inmiddels is een groep van 6 jonge vrouwen begonnen met de opstart daarvan. Het leek ons leuk en interessant om aan de leden van de projectgroep zelf wat vragen te stellen. Daarom hebben wij een tijdje geleden een brief met wat vragen naar irmã Lourdes Santana gestuurd met het verzoek onze vragen aan de groep van de Keukenproject voor te leggen. Vrij kort daarna kregen wij de antwoorden binnen.

De projectgroep wordt gevormd door de volgende personen: Maria Aparecida, Lussânia, Andrea, Girlane, Nelania en Gielânia . Zij schreven o.a. het volgende:

Het project wordt gerealiseerd in het stadje Paus Pretos. Dit is een kleine stad die van de plaatselijke landbouw leeft en het houden van melkvee, die beide sterk achteruit zijn gegaan vanwege het uitblijven van regen in deze regio . De enige bron van werkgelegenheid die we hebben komt uit het stadhuis van de gemeente . Omdat die klein is hebben ze bijna niemand nodig en voor het werk bij de gemeente is een bepaalde opleiding vereist die men vaak niet heeft.

Wij willen produceren volgens de normen van het gezondheidstoezicht en onze producten door de PNAI beschikbaar stellen voor schoollunches in onze stad. Wij produceren in kleine hoeveelheden voor in de weekenden en ook op bestelling, maar we lopen achter met de verkoop aan de stad omdat we op het verzoek van de voedingsdeskundige wachten.

We hebben veel problemen gehad omdat we door een periode van grote droogte moesten gaan , maar wij geloven in de goede afloop van het project.

Als we onze producten leveren voor de schoollunches zal onze situatie verbeteren en zal de groep zich gaan uitbreiden, want het werkloosheidspercentage in de stad is heel groot.

Het is voor ons belangrijk, dat we onze droom kunnen laten uitkomen en dat we in onze stad een bron van werkge-

legenheid erbij hebben.

We zullen werk hebben en dus ook een inkomen; we zullen kunnen gaan studeren voor een opleiding en een fatsoenlijk leven krijgen.

Dank u en het was voor ons een genoeg uw vragen te beantwoorden.

U ziet het: het project voorziet in een grote behoefte. Het is het begin van iets heel moois, want als de droom van de 6 dames uitkomt, zal het aantal groepen, dat met het keukenproject bezig is, gaan uitbreiden. De toekomst ziet er voor hen, dankzij de steun van Werkgroep Een Aarde uit Asten weer heel wat beter uit. Onze welgemeende dank daarvoor.

Droogte in het Noord-Oosten

De droogte in het Braziliaanse Noordoosten verkeert in een zeer kritische fase, die de families in een precaire situatie brengt, want er is niet genoeg eten meer voor iedereen en zeker niet voor de dieren. Zoals in de kranten te lezen is, is het de ergste droogte in de laatste vijftig jaar. De beschikbaarheid van water in het noordoosten en in het bijzonder in de sertão (halfwoestijn) blijft een cruciale aangelegenheid, ondanks de schamele inspanningen van de overheid, om infrastructuur aan te leggen die water beschikbaar moet maken voor mensen, dieren en de irri-

gatie van het land. Die inspanningen zijn onvoldoende om de problemen, die door gebrek aan regen ontstaan, op te lossen wat de bevolking kwetsbaar maakt voor aanhoudende droogte, vooral op het platteland. De politici slagen er niet in om het probleem van de droogte te verminderen en veel gemeenschappen zijn nu afhankelijk van noodhulp, omdat ze niets te eten hebben en het vee niet te drinken kunnen geven. Eten wordt steeds duurder en een aantal families is niet meer in staat eten te kopen. Hierdoor groeit de emigratie van ouders naar de steden om alternatieven te zoeken om hun families te onderhouden. Volgens gegevens van de gemeente Água Branca zijn er nog 2000 gezinnen, die totaal verstoken zijn van hulp van de overheid en die nog geen enkele bijstand ontvangen hebben. Ook gemeenschappen die aangesloten zijn bij Novo Horizonte hebben te maken met deze problemen, zoals de mensen in het gehucht Poço da Areia, en de bijengroepen, die niet kunnen produceren bij gebrek aan bloemen en water.

Elisangela Santana

"CAMINHO VERDE"

"Het zaad is gezaaid!" Vertel over het project CAMINHO VERDE (De Groene Weg!)

Deze maand, april 2013, hadden we de aftrap van het nieuwste project van Novo Horizonte, het project Caminho Verde, dat als belangrijkste focus het milieu heeft. Dit project wordt gedaan met kinderen, die gericht op het milieubewustzijn, onder andere leren werken met recycling en zorg voor de natuur. Educatieve acties zijn

huiswerkbegeleiding, workshops kunst, muziek en theater en het ervaren van eigen cultuur. Iedere zaterdag vanaf 14.00 uur in het trainingscentrum CECAF/BH Mercador

Bij de aanvang doen er 22 kinderen van de gemeenschap Água Branca (Boqueirão en Mercador) mee, die doormiddel van deze ecologische activiteiten lessen voor hun persoonlijke ontwikkeling krijgen, met het doel ook hun ontwikkeling op school te ondersteunen. Het project is het startpunt voor de kinderen, op weg naar bewuste volwassenheid.

Er werd een vergadering gehouden met de ouders voor een eerste kennismaking met het project Caminho Verde en er was een poppenvoorstelling van de kinderen met een kort verhaal, dat door hen zelf was gemaakt en werd verteld.

Ik heb als secretaris van Novo Horizonte samen met zr. Lourdes deze belangrijke gebeurtenis bijgewoond en zelfs in deze moeilijke tijd met vooral het gebrek aan water, zie je de hoop bij de mensen op het ontdekken van een nieuwe horizon.

In het bijzonder wijs ik nog op de groep vrouwen van CECAF (Trainingscentrum in Boqueirão) die actief zijn in textielbewerking (verven, borduren van onder andere tassen) in de verwachting dat hun werk blijvend en lonend is. In deze groep zitten jongeren, die eerst als leerling mee deden en nu les geven aan de volgende leerlingen en die wellicht toekomstige leraressen zullen worden. Deze groep heeft zijn volledige medewerking aan het project Caminho Verde toegezegd.

Claudia Lamenha/Celina Santana

DROOGTE IN SERRA DAS VIÚVAS

Door de enorme droogte en daarmee het gebrek aan water, leiden de mensen in Serra das Viúvas en omgeving

onder het verlies van dieren, planten en de fruitteelt.

Het moeilijkst voor deze mensen, onder alle ellende, is niet alleen het probleem van het water, dat elke dag overwonnen moet worden, maar het zien hoe de mangobomen sterven. De mangobomen die voor de inkomsten moeten zorgen van de families die al met zoveel tegenslagen om hebben leren gaan. De gemeenschap heeft de lokale autoriteiten al op hun rechten op water gewezen, maar er werden maar weinig maatregelen getroffen en er wordt nog steeds niet voldaan aan de minimale behoefte. Voldoende water om de kwaliteit van leven van de families iets te verbeteren.

De enige bron, waaruit de gemeenschap nog water haalt levert maximaal nog 20 liter per uur. De hulp die de autoriteiten levert bestaat uit één kleine tankwagen per week voor de hele gemeenschap en dat

alleen als hij komt.

Om iets bij te verdienen maken de mensen gewoonlijk producten van bladeren van onder andere de bananenplant, maar door de droogte ontbreekt ook dit materiaal en het beetje wat er nog is, gaat als voer naar de dieren die nog leven.

Analice Melo

Actienieuws

De Ark in Elst spaart voor "Crescer Feliz"

Eind januari mochten Geert Haselbach en ik voorlichting geven op basisschool De Ark in Elst, over het project

Crescer Felz (Gelukkig Opgroeien) In dit project worden kinderen met grote leerachterstand en een slechte huissituatie twee keer per week opgevangen en door spel, sport en leeractiviteiten "bijgespijkerd". Het belangrijkste hierbij is misschien wel, dat de kinderen weer een sociale omgeving krijgen, waarin ze leren samen te werken en spelen. Bovendien krijgen ze een goede maaltijd, die door de buurtbewoners wordt verzorgd. Kinderen die dagelijks op straat zwerven, krijgen zo een gelukkiger jeugd en weer zicht op een betere toekomst.

Een half jaar lang hebben de kinderen van De Ark gespaard voor dit goede doel en als klap op de vuurpijl was er op 19 april een druk bezochte fancy fair. De opbrengst zal gebruikt worden, om dit belangrijke project, dat nu al 2 jaar draait in trainingscentrum Xucurus in Palmeira dos Índios, ook op te starten in de trainingscentra van Água Branca en Paus Preto.

We bedanken, namens de 100 kinderen die van dit project gaan profiteren, alle leerlingen en leerkrachten van De Ark, voor hun mooie actie. We laten nog van ons horen!

Jos Livius

En de kinderen?

Bijna heel het Journaaltje besteedt aandacht aan de ergste droogte die Alagoas sinds vijf-

tig jaar geteisterd heeft en het gelukkige feit, dat er eindelijk een eind is gekomen aan de enorme ellende die dit heeft veroorzaakt. Zelf moet ik vooral ook denken aan de kinderen, die aan watergebrek hebben moeten leiden en dat voor een deel nog doen. Wat een geluk voor de kleintjes van de Crèche van Batalha en de meisjes van het Lar da Criança, die in ieder geval door de week konden rekenen op een goede maaltijd en vooral ook drinkwater. Dit seizoen hebben we nog geen enkele keer het bericht gekregen, dat het LCAA wegens gebrek aan water heeft moeten sluiten. Dit puur en alleen, omdat we de afgelopen tijd regenwatertanks erbij hebben kunnen bouwen dankzij uw bijdragen. Hoe de droogte precies op de crèche is opgevangen, moeten we nog horen. Batalha ligt echt midden in de droge sertão en het kan er een hel zijn. Dat zal nu zeker niet minder het geval zijn geweest, maar Josevel zou Josevel niet zijn, als hij niet een oplossing gezocht zou hebben voor de watervoorziening van de crèche. Hij laat met paard en wagen uit alle hoeken water aanrukken, als dat nodig is. Ruim 150 kinderen zijn dankzij u en de fantastische zorg van de teams van het Lar en de crèche ook deze helse periode doorgekomen.

Jos Livius

De droogte lijkt voorbij (allerlaatste nieuws uit Alagoas)

Zr. Lourdes mailt op 12 mei:

"Gisteren reisde ik naar Água Branca en zag de natuur die zó mooi is en heerlijk. Ik voelde een enorme blijdschap toen ik tussen Palmeira en Água Branca het land zag, dat eerst droog en kaal was, maar nu is overgoten met een prachtig groen kleed in vele tinten. De mensen zijn blij (behalve die in Poço de Areia) en zeggen: "wat een opluchting, alleen God kan dit alles gegeven hebben". Op veel plaatsen is men al begonnen om maïs en eten voor de dieren te planten. Met het planten van bonen, wacht men nog even".

Woord van de redactie

Wij danken wederom de sponsors van het Journaaltje, met name het ROC Ter AA in Helmond voor het belangeloos drukken van het Journaaltje en Beheermaatschappij Van der Loo BV, Markt 10, 5721 GE te Asten voor het beschikbaar stellen van de enveloppen voor de verzending van het Journaaltje.